

Силабус курсу	
Фінансові рішення домогосподарств	
Ступінь вищої освіти – магістр Освітньо-професійна програма «Організація туристичного обслуговування»	
Рік навчання: 1, Семестр: 2	
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська	

Керівник курсу

ППП	д.е.н., професор кафедри фінансів ім.С.І.Юрія Кізима Тетяна Олексіївна
Контактна інформація	t.kizyma@tneu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінансові рішення домогосподарств» має важливе значення в навчальному процесі. Знання особливостей прийняття фінансових рішень домогосподарств стосовно планування сімейного бюджету, нагромадження коштів на майбутні цілі сприятиме стабільному розвитку суспільства у довго- й короткостроковому періодах.

Дисципліна «Фінансові рішення домогосподарств» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок у сфері прийняття фінансових рішень домогосподарств щодо формування особистого бюджету, витрачання коштів і здійснення заощаджень в умовах нестабільного соціально-економічного середовища. Оволодіння цією дисципліною повинно виробити навички здійснювати моделювання прийняття фінансових рішень домогосподарств з урахуванням наслідків змін бюджетної, грошово-кредитної, фіскальної та соціальної політики, вміння аналізувати та виявляти проблеми прийняття ефективних фінансових

рішень домогосподарств, розробляти пропозиції щодо їх удосконалення.

Передумовами для вивчення дисципліни «Фінансові рішення домогосподарств» є засвоєння наступних курсів: «Фінанси», «Банківська справа», «Податкова система», «Фонди соціального страхування», «Фінанси домогосподарств».

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	Тема 1. Теоретико-концептуальні основи фінансових рішень домогосподарств	Знати поняття, види та класифікацію прийняття фінансових рішень домогосподарств; основні етапи їх розробки та прийняття.	Питання
4 / 2	Тема 2. Фінансові рішення домогосподарств щодо формування та розподілу доходів	Знати особливості прийняття фінансових рішень домогосподарств у сфері фінансового планування, формування та розподілу доходів, вміти з'ясувати вплив макроекономічних факторів на прийняття таких рішень.	Питання
4 / 2	Тема 3. Фінансові рішення домогосподарств в процесі витрачання особистих коштів	Досліджувати практику планування витрат домогосподарств та прийняття фінансових рішень щодо пошуку можливих шляхів їх зменшення в сучасних економічних умовах.	Питання
4 / 2	Тема 4. Прийняття фінансових рішень в процесі здійснення заощаджень домогосподарств	Знати особливості формування заощаджень домогосподарств в умовах економічної нестабільності; вміти приймати фінансові рішення стосовно оптимізації структури організованих форм заощаджень	Питання

		домогосподарств.	
0 / 1	Модуль 1	Засвоїти теоретичні та організаційні засади фінансових рішень домогосподарств.	Письмові завдання (питання, кейси)
2 / 1	Тема 5. Прийняття фінансових рішень домогосподарств в процесі виникнення фінансових подій	Розкрити суть, види фінансових подій домогосподарств та особливості планування їх фінансового життя в умовах нестабільної соціально-економічної політики держави.	Питання
4 / 1	Тема 6. Вплив фінансових інститутів на прийняття фінансових рішень домогосподарств	Знати роль фінансових інститутів у фінансово-інвестиційній діяльності домогосподарств, а також критерії та вплив факторів на вибір економічних інструментів.	Питання
2/1	Тема 7. Фінансові рішення домогосподарств в умовах світової економічної кризи	Засвоїти теоретичні та організаційні засади фінансових рішень домогосподарств.	Питання
4/1	Тема 8. Вплив ризиків на прийняття фінансових рішень домогосподарств	Розкрити суть, види фінансових подій домогосподарств та особливості планування їх фінансового життя в умовах нестабільної соціально-економічної політики держави.	Питання
4/1	Тема 9. Економічна та соціальна ефективність	Знати роль фінансових інститутів у фінансово-інвестиційній діяльності домогосподарств, а також	Питання

	прийняття фінансових рішень домогосподарств в умовах ризику	критерії та вплив факторів на вибір економічних інструментів.	
2/1	Тема 10. Особливості прийняття фінансових рішень домогосподарств у економічно розвинутих країнах	Засвоїти теоретичні та організаційні засади фінансових рішень домогосподарств	Питання

Літературні джерела

1. Agarwal S., Chomsisengphet S., Lim C. What shapes consumer choice and financial products? A Review. *Annual Review of Financial Economic*. 2017. Vol. 9. № 1. P. 127-146.
2. Beckmann E. How does foreign currency debt relief affect households loan demand? Evidence from the OeNB Euro Survey in CESEE. *Focus on European Economic Integration*. 2017. Vol. 1. P. 8-32.
3. Brunetti M., Torricelli C. Second homes: households' life dream or (wrong) investment? Working Paper. 2015. № 351. URL: <https://ssrn.com/abstract=2639739>.
4. Gathergood J., Mahoney N., Stewart N., Weber J. How do individuals repay their debt? The balance-matching heuristic, 2017. URL: <https://ssrn.com/abstract=3000526>.
5. Giannetti M., Wang T. Y. Corporate scandals and household stock market participation. *Journal of Finance*. 2016. Vol. 71. № 6. P. 2591-2636.
6. Глущенко О. В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*.

Тернопіль: Економічна думка. 2016. Том 24. № 1. С. 122-132.

7. Глущенко О. В. Формування фінансової архітекτονіки забезпечення національного добробуту: монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 220 с.

8. Гончаренко О., Сіренко К. Фінансове забезпечення домогосподарств як підгрунтя сталого розвитку національної економіки. *Вісник АПСВТ*. 2018. № 4. С. 67-74.

9. Гуржий Т. О. Динаміка джерел і структури фінансових ресурсів домогосподарств. *Інтелект XXI*. 2018. № 4. С. 58-63.

10. Іванов С. В. Фінанси домогосподарств: аналіз у контексті політики забезпечення добробуту населення України. *Фінанси України*. 2018. № 9. С. 7-24.

11. Ілляшенко П. Поведінкові фінанси: інвестиції домогосподарств та прийняття рішень про позички. *Вісник Національного банку України*. 2017. № 242. С. 31-52.

12. Каламбет С., Золотарьова О. Вплив доходів домогосподарств на економічний розвиток України. *Вісник ТНЕУ*. 2014. № 4. С. 103-113.

13. Колеватова А. В., Кондрацька К. В. Роль та значення фінансів домогосподарств у ринковій економіці. *Modern Economics*. 2019. № 18(2019). С. 55-60.

14. Лещина Ю. В., Хмелькова І. В. Вплив фінансів домогосподарств на забезпечення стабільності публічних фінансів. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія «Економічна». 2018. Вип. 95. С. 40-48.

15. Лойко Д. М. Динаміка змін у структурі споживання домогосподарств України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2018. №7. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2018-7-4046>.

16. Мінц О. Ю., Джамбаз Н. Ю. Механізми формування та використання фінансів домогосподарств в Україні. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць*. ДВНЗ «ПДТУ». Маріуполь, 2017. Вип. 15. С. 226-231.

17. Пасажко Т. С. Фінанси домогосподарств як джерело інвестиційних ресурсів економіки України. *Економіка та держава*. 2015. № 7. С. 108-111.
18. Рамський А. Ю. Інвестиційний потенціал домогосподарств: монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. 352 с.
19. Річний звіт за 2017 р. Кредити, надані домашнім господарствам за цільовим спрямуванням, строками погашення та у розрізі валют / Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
20. Романчук Н. Оцінка економічної нерівності домогосподарств України за концепцією розміреного доходу. *Демографія та соціальна економіка*. 2018. № 1 (32). С. 153-165.
21. Сидорчук А. А. Інвестиції як складова управління особистими фінансами. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 35/1. С. 274-280.
22. Сидорчук А. А. Особистий капітал та інструменти його формування. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 651-658.
23. Сидорчук А. А. Фінанси домогосподарств у фінансовій системі країни: сутність, принципи організації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 16. С. 797-801.
24. Сидорчук А. Управління інвестиційним портфелем домогосподарства в умовах сталого економічного розвитку / Формування фінансового механізму сталого розвитку України : моногр. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко та д-ра екон. наук, доц. О. І. Тулай. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. С. 364-373.
25. Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2018 році / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
26. Статистичний збірник «Доходи та витрати населення за регіонами України». Державна служба статистики України: URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/03/Arch_dv.htm html.

27. Чабан Г. В. Вплив домогосподарств на соціально-економічний розвиток України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 159-162.

28. Шулюк Б. С. Особливості прийняття фінансових рішень домогосподарств умовах економічної нестабільності. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Вип. 1. С. 51-58.

29. Шулюк Б. С. Особливості фінансового планування домогосподарств в Україні. *Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків*: зб. тез доповідей Першої Інтернет-конференції професорсько-викладацького складу кафедри фінансів ТНЕУ (Тернопіль, 14 квітня 2015 р.). Тернопіль: Вектор, 2015. С. 126-129.

30. Шулюк Б. С. Фінансові рішення домогосподарств: навчально-методичні матеріали. Тернопіль: Вектор, 2015. 32 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності.** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 (теми 1-4)	30
Заліковий модуль 2 (теми 5-8) – ректорська робота	40
Заліковий модуль 3 (індивідуальна письмова робота + середній бал за результатами поточного опитування)	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом